

Raadsvoorstel

Onderwerp	Kredietaanvraag Insnijding Emmaviaduct		
Telnr.	14 050	Bijlagen 2	
Registratienummer	27369-2025		
Classificatie	☒ Openbaar ☐ Geheim ☐ Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)		
Portefeuillehouder	Broeksma		
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☒ Maand februari	Jaar 2025	
	LTA nee: ☐ Niet op LTA		

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het voorlopig ontwerp voor de Insnijding Emmaviaduct vast te stellen;
- II. het beeldkwaliteitsplan voor de Insnijding Emmaviaduct vast te stellen;
- III. de totale kosten voor de realisatie van de Insnijding Emmaviaduct vast te stellen op € 28.800.000,--;
- IV. hiervoor een uitvoeringskrediet ter beschikking te stellen van € 27.900.000,--, waarmee het totaal beschikbare krediet samen met het reeds beschikbare voorbereidingskrediet van € 900.000,-- uitkomt op € 28.800.000,--;
- V. het uitvoeringskrediet te dekken uit:
  - a. een reeds ontvangen specifieke uitkering Woningbouw op Korte Termijn voor Bovenplanse Infrastructuur (SPUK) van € 6.395.000,-- welke als bijdrage derden in mindering wordt gebracht op het te activeren bedrag;
  - b. een bijdrage van de provincie Groningen van € 6.100.000,-- conform afspraken 12 oktober 2021 welke als bijdrage derden in mindering wordt gebracht op het te activeren bedrag;
  - c. een bijdrage van de provincie Groningen van € 1.500.000,-- als onderdeel van bredere financiële afspraken tussen Gemeente Groningen en Provincie Groningen over een vijftal gezamenlijke mobiliteitsprojecten (conform raadsvoorstel 190589-2024) welke als bijdrage derden in mindering wordt gebracht op het te activeren bedrag;
  - d. het meerjaren investeringskrediet Beheer en Openbare Ruimte met € 100.000 te verlagen en toe te voegen aan het uitvoeringskrediet Insnijding Emmaviaduct ten behoeve van het vervangen van de asfaltdeklaag;
  - e. de aan het uitvoeringskrediet verbonden structurele kapitaallasten van € € 579.810,-- als volgt te dekken:
    - € 232.000,-- uit het structurele budget voor kapitaallasten mobiliteit;
    - € 25.810,-- uit het structurele budget voor ringsparen;
    - € 322.000,-- uit de structurele financiële reservering voor de SIA (vanaf boekjaar 2028) zoals opgenomen in de begroting 2025;
- VI. de begroting 2025 op deelprogrammaniveau te wijzigen.

Samenvatting

De insnijding van het Emmaviaduct zal dienen als toegang tot het nieuwe busstation en het Spoorkwartier. Het nieuwe busperron sluit direct aan op de insnijding, waardoor bussen in zuidelijke richting snel de hoofdverkeersaders van de stad kunnen bereiken. De insnijding is gunstig voor de efficiëntie van het OV-busvervoer, maar ook voor de leefkwaliteit aan zowel de noord- als de zuidzijde van het Hoofdstation.

Het voorlopig ontwerp is gereed en we hebben hoge ambities op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en ecologie. Deze ambities zijn terug te zien in het bijgevoegde voorlopig ontwerp en het beeldkwaliteitsplan.

De plannen zijn nu zo ver uitgewerkt dat we de raad willen voorstellen om tot de realisatie van de insnijding van het Emmaviaduct over te gaan. Met dit voorstel vragen wij de raad om het benodigde uitvoeringskrediet van 27,9 miljoen euro beschikbaar te stellen.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

In Groningen is een omvangrijk infrastructureel project om de stad per trein en bus beter bereikbaar te maken, Groningen Spoorzone, medio 2026 afgerond. Het verplaatsen van het opstelrein naar De Vork levert ruimte op. Ruimte die opnieuw ingericht kan worden en een bijdrage kan leveren aan de ambities van Groningen uit de omgevingsvisie Levende Ruimte. Met gebiedsontwikkeling op deze plek voegen we een uniek stukje stad toe.

Met het verplaatsen van het busstation naar de zuidzijde van het station en de aansluiting hiervan op de HOV-west kwam er een opgave voor de ontsluiting van het busstation richting het zuiden bij.

In 2017 zijn de ambities en ontsluitingsprincipes voor de gebiedsontwikkeling Stationsgebied-Zuid (later Spoorkwartier) vastgesteld. Belangrijk onderdeel hierin was de keuze voor de ontsluiting van het gebied. Station en stad willen we met elkaar verbinden, gebruikmakend van bestaande structuren die veel verkeer aankunnen om te voorkomen dat bestaande wijken meer auto's door de straten krijgen.

De insnijding van het Emmaviaduct vormt een van de dragers van het plan om de zuidzijde van het station bereikbaar en toegankelijk te maken. De insnijding van het Emmaviaduct volgt uit de ambitie om het busstation vanuit de zuidelijke richtingen (Assen/ Emmen) over de A28 en het Emmaviaduct bereikbaar te maken. Na realisatie van de insnijding kunnen bussen uit zuidelijke richting op een snelle en efficiënte wijze naar het nieuwe busstation aan de zuidzijde rijden. Naast deze verbetering van lijnvoering en comfort voor de reiziger (verbeterde overstap) is een efficiëntere lijnvoering ook qua exploitatiekosten voor het openbaar vervoer veel voordeliger. De insnijding is gunstig voor de efficiëntie van het OV-busvervoer, maar ook voor de leefkwaliteit aan zowel de noord- als de zuidzijde van het Hoofdstation. Dit levert kansen op om zowel de Parkweg als de Stationsweg anders in te richten, de ruimtelijke kwaliteit op een hoger niveau te tillen en de connectie met het water te versterken

De ingesneden rijbanen worden ook gebruikt voor het autoverkeer naar het Spoorkwartier. Hiermee wikkelen we autoverkeer af via het Emmaviaduct en zorgen we ervoor dat het Spoorkwartier een autoluw gebied is. De huidige op- en afrit tussen de Parkweg en het Emmaviaduct komen te vervallen.

Naast de functionele voordelen van het maken van de insnijding, legt het project nadruk op de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, met een groenplan dat bijdraagt aan een prettige en duurzame leefomgeving. De insnijding van het Emmaviaduct geeft hiermee een kwaliteitsimpuls aan de stadsentree richting station en binnenstad. Deze ambities komen terug in het bijgevoegde voorlopig ontwerp en het beeldkwaliteitsplan.

Met dit raadsvoorstel verzoeken wij uw raad een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 27,9 miljoen voor de realisatie van de insnijding van het Emmaviaduct. Met de eerder toegekende € 0,9 miljoen als voorbereidingskrediet (561912-2021) bedraagt het totale krediet daardoor € 28,7 miljoen euro.

Kader

In de Strategische Agenda Stationsgebied staan de ambities en belangrijkste opgaven van het stationsgebied omschreven. De Strategische Agenda Stationsgebied is in maart 2023 vastgesteld door de raad.

Relevante documenten:

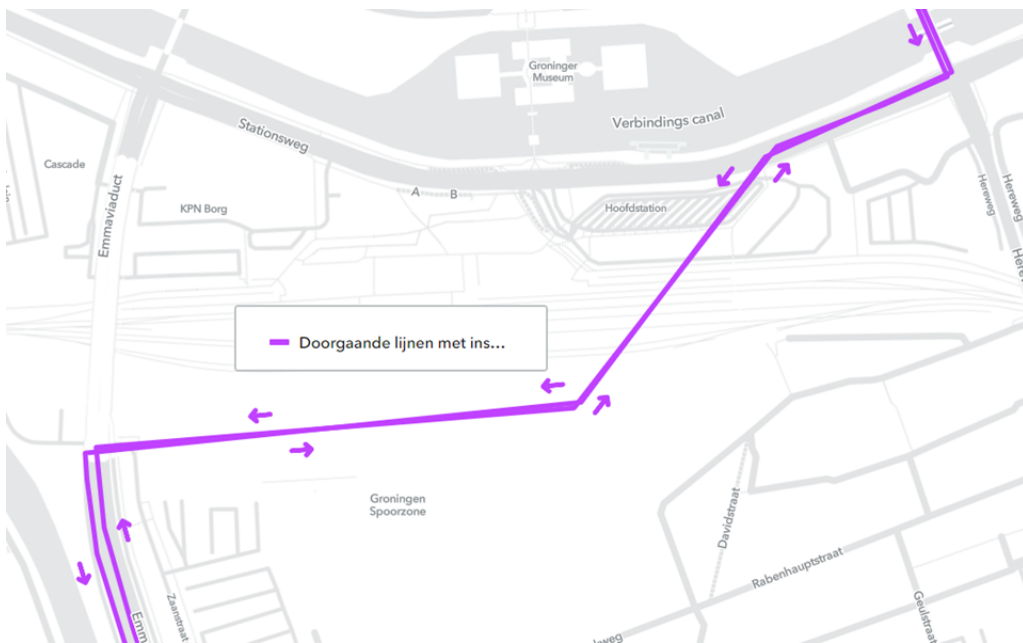
- Omgevingsvisie 'Levende Ruimte', december 2021
- Rapport uitgangspunten gebiedsontwikkeling Zuidzijde Groningen Spoorzone, 2017
- Gebiedsconcept Spoorkwartier, 2021
- Strategische Agenda Stationsgebied, februari 2023
- Mobiliteitsvisie 'Groningen Goed op Weg', 2021.

Argumenten en afwegingen

---

1. Optimaal gebruik nieuwe busstation

Met het realiseren van de insnijding van het Emmaviaduct zullen bussen van en naar het zuiden (richting Assen/ Zuidlaren/ Gieten/ Emmen/ Stadskanaal) sneller en efficiënter van en naar het nieuwe busperron rijden.

Naast deze verbetering van de lijnvoering en comfort voor de reiziger (verbeterde overstap) is een efficiëntere routevoering ook qua exploitatiekosten voor het openbaar vervoer veel voordeliger.

Het ontwerp

De insnijding van het Emmaviaduct is dé entree voor bussen vanaf het zuiden richting het nieuwe busstation. Deze entree is tevens de ontsluiting voor autoverkeer naar gebiedsontwikkeling Spoorkwartier. Dit is conform het concept stedenbouwkundig plan Spoorkwartier dat eind 2024 ter inzage heeft gelegen. Voor de insnijding is een voorlopig ontwerp opgesteld dat door de aannemer verder zal worden uitgewerkt. Deze werkwijze komt overeen met de planvorming zoals dat ook bij de onderdoorgang Paterswoldseweg en Suikerzijderoute heeft plaatsgevonden. Het voorlopig ontwerp is opgenomen in bijlage 1. Daarnaast is een beeldkwaliteitsplan opgesteld waarin is beschreven op welke wijze invulling wordt gegeven aan een kwalitatief hoogwaardige verbinding. Het beeldkwaliteitsplan is in bijlage 2 opgenomen.

Groen en ecologie

In het ontwerp is veel aandacht besteed aan de omgeving en de groene inpassing van de insnijding. Door de insnijding van het Emmaviaduct en de verplaatsing van het busstation naar de zuidzijde van het station, zal het gebied transformeren van een achterzijde naar een prominente entree naar het busstation. Deze verandering heeft ook invloed op de groeninrichting.

Het ontwerp richt zich op het versterken, opwaarderen en uitbreiden van de bestaande kwaliteit van het groen langs het Noord-Willemskanaal. Het groen zal onder het viaduct doorlopen richting het busstation. Het Noord-Willemskanaal, dat grenst aan het projectgebied, en de groene strook tussen het kanaal en het viaduct zijn in de gemeentelijke ecologische structuur (GES) aangeduid als belangrijke verbindingen voor water en groen.

Om de bestaande ecologische waarden te behouden, zullen alle houtopstanden, met uitzondering van die op het te verwijderen talud, gehandhaafd blijven. De verwijderde houtopstanden worden gecompenseerd door het toevoegen van zoomvegetatie langs de blijvende houtopstanden. Daarnaast wordt in de kade een fauna-uittreedplaats gerealiseerd, zodat dieren hier weer aan land kunnen komen.

Bij de keuze van beplanting is zoveel mogelijk rekening gehouden met ecologie, door te kiezen voor een brede mix van inheemse soorten.

Duurzaamheid

Met de ondertekening van de Greendeal Duurzaam GWW 2.0. (Grond, Weg- en Waterbouw) in 2017 wordt duurzaamheid (nog) nadrukkelijker mee genomen in de planvorming. Ook bij de planvorming voor de insnijding is aan de hand van het ambitieweb Duurzaam GWW invulling gegeven aan duurzaamheid. Het gaat hierbij onder meer om de onderstaande duurzaamheidsaspecten:

- Toepassen zuinige LED verlichting
- Het uitdagen van de aannemer om de insnijding van het Emmaviaduct zo duurzaam mogelijk te bouwen. Onder meer door toepassen van de MKI-score systematiek waardoor de aannemer zo veel mogelijk uitstootvrije machines gaan gebruiken.
- Het toepassen van lokaal gemaakte bakstenen (steenstrips vanuit Aanpak Ring Zuid)
- Het toevoegen van ecologische kwaliteiten
- Hoogwaardig materiaal gebruik/ gebruik van materialen met een lange levensduur
- Waar mogelijk hergebruiken van vrijkomende materialen

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Voor omwonenden en andere geïnteresseerden worden regelmatig spoorcafés over het Stationsgebied Groningen gehouden. Voor het voorlopig ontwerp van de insnijding van het Emmaviaduct is er op 13 februari 2025 een inloopbijeenkomst gepland.

In de afgelopen jaren zijn er diverse bijeenkomsten geweest over de ontwikkelingen van het stationsgebied. Sinds 2022 is er een brede klankbordgroep, waarbij verschillende buurtverenigingen (o.a. uit de Rivieren-, Gruno-, Badstratenbuurt en Binnenstad) periodiek bijgepraat worden over de vorderingen van het Stationsgebied. Daarbij kwam het project insnijding Emmaviaduct aan de orde.

We hechten veel waarde aan duidelijke communicatie en het minimaliseren van overlast voor omwonenden en betrokkenen. Voorafgaand aan de werkzaamheden zullen er bijeenkomsten worden georganiseerd voor de direct omwonenden en overige geïnteresseerden. We zullen regelmatig updates verstrekken over de voortgang van het project en eventuele wijzigingen in de planning. Ook zullen we tijdig informeren over mogelijke verkeersomleidingen en andere tijdelijke maatregelen die nodig zijn om de werkzaamheden veilig en efficiënt uit te voeren. Ons doel is om de impact op de omgeving zoveel mogelijk te beperken en ervoor te zorgen dat iedereen goed geïnformeerd blijft.

Daarnaast is er intensief overleg geweest met onder andere het OV-bureau, de Veiligheidsregio Groningen en de projectorganisatie van Spoorzone over het ontwerp, de coördinatie van de werkzaamheden, mogelijke overlast en omleidingsroutes. We zullen deze afstemming blijven voortzetten. Zodra de aannemer een verkeersplan heeft opgesteld, delen wij dit met de betrokken instanties.

Financiële consequenties

De totale geschatte kosten voor de realisatie van de insnijding van het Emmaviaduct bedragen ongeveer 27,9 miljoen euro. We hebben afspraken gemaakt met zowel de provincie Groningen als het Rijk over het leveren van een financiële bijdrage aan dit project. Uitgangspunt was dat alle partijen 6,1 miljoen euro zouden bijdragen omdat toen nog werd uitgegaan van een totale investering van 18,3 miljoen euro.

Vanuit bredere financiële afspraken tussen gemeente en provincie Groningen over een vijftal gezamenlijke mobiliteitsprojecten is ambtelijk akkoord dat de provincie Groningen nog 1,5 miljoen euro bijdraagt ten behoeve van de realisatie van de insnijding Emmaviaduct. De komende maanden wordt dit uitgewerkt in een formele brief (zie raadsvoorstel 190589-2024) waaruit een beschikking zal volgen voor de bijdragen van 6,1 en 1,5 miljoen euro.

Het Rijk heeft reeds via de regeling Specifieke Uitkering (SPUK) Woningbouw op Korte Termijn voor Bovenplanse Infrastructuur een bijdrage van 6,4 miljoen euro beschikbaar gesteld (zijnde de overeengekomen € 6,1 mln. plus indexatie).

Het aangevraagde uitvoeringskrediet van 27,9 miljoen wordt voor 6,4 miljoen gedekt door het rijk, voor 7,6 miljoen door de provincie en het resterende deel, zijnde 13,9 miljoen euro, is voor rekening van de gemeente Groningen. Deze wordt als volgt gedekt:

- € 100.000 door overheveling van het meerjaren investeringskrediet Beheer en Openbare Ruimte;
- € 5.524.000 uit het structurele budget voor kapitaallasten voor mobiliteit
- € 615.000 uit het structurele budget voor ringsparen;
- € 7.666.000 uit de structurele financiële reservering voor de SIA zoals opgenomen in begroting 2025

De insnijding van het Emmaviaduct is als onderdeel van de gebiedsontwikkeling stationsgebied opgenomen in de strategische investeringsagenda. In de begroting 2025 is een structurele financiële reservering opgenomen voor projecten die op korte termijn ter realisatie aan de raad worden voorgelegd en waarvoor aanvullende middelen nodig zijn. De insnijding Emmaviaduct is één van de projecten waarvoor de financiële reservering is opgenomen.

In de strategische investeringsagenda (zoals opgenomen in de begroting 2025) is gerekend met een investering van € 26 miljoen. De nu geraamde investeringskosten liggen iets hoger met € 27,9 miljoen. Het verschil is relatief beperkt en ontstaat op meerdere onderdelen van de raming. Bovendien is rekening gehouden met een risicoreservering van 10%.

Binnen de structurele financiële reservering voor de strategische investeringsagenda is rekening gehouden met € 322.000 aan kapitaallasten vanaf 2028 voor de insnijding van het Emmaviaduct (onderdeel van de bredere reservering Gebiedsontwikkeling Stationsgebied). Dit is samen met de overige gemeentelijke dekkingsbronnen voldoende voor dekking van het deel van de investering die voor rekening van de gemeente komt.

Samen met het reeds beschikbare voorbereidingskrediet van € 900.000,-- komt het totaal beschikbare krediet hiermee uit op € 28.800.000. Het uitvoeringskrediet wordt – in afwijking van de financiële verordening - in zijn geheel aangevraagd omdat dit krediet benodigd is voor de aanbesteding van de werkzaamheden en derhalve niet opgeknipt kan worden.

Momenteel worden nog gesprekken gevoerd met de provincie Groningen en het Rijk voor een financiële aanvullende bijdrage. Wanneer dit wordt toegekend kan de gemeentelijke bijdrage worden verlaagd.

De begrotingswijziging is als volgt:

BEGROTINGSWIJZIGING INVESTERINGEN 2025 (x € 1000)						
DIRECTIE:	Stadsontwikkeling					
LOOPTIJD:	2025 - 2027					
Programma	Deelprogramma	Beleidsveld	Inc/str	Lasten	baten	Saldo te activeren
01 Economie en Ruimte	01.2 Mobiliteit	01.2.3 Slim en duurzaam	I	27.900	13.995	13.905
02 Leefomgeving en Veiligheid	02.1 Kwaliteit leefomgeving	02.1.1 Beheer & Onderh Openb. Ruimte	I	-100		-100
Totaal				27.800	13.995	13.805

Onderhoud pijlers Emmaviaduct

De scope van dit project heeft alleen betrekking op de insnijding van het Emmaviaduct. Daarnaast speelt er nog een belangrijk aandachtspunt rondom de pijlers van het Emmaviaduct. Vanwege het risico van betonrot aan deze pijlers door een verhoogd chloridegehalte dienen er nog maatregelen te worden genomen om de levensduur van het viaduct te verlengen met 30 tot 50 jaar. Deze maatregelen vallen buiten de scope van het project Insnijding Emmaviaduct en zijn dus niet meegenomen binnen de kredietaanvraag. Momenteel wordt een onderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in de benodigde maatregelen en de kosten hiervan. Vooralnog zijn de kosten geraamd op 1,0 - 2,0 miljoen euro.

De raming voor de insnijding Emmaviaduct is opgesteld door Antea en door het bedrijfsbureau van Stadsingenieurs gecontroleerd. Hoewel de raming zorgvuldig is opgesteld, zijn er risico's die het project kunnen beïnvloeden. Voor de gebruikelijke risico's bij een dergelijk bouwproject, zoals maatregelen om stikstofuitstoot tijdens de bouw te beperken, bodemsanering (beperkt risico, bodemonderzoek uitgevoerd) en hogere aanbestedingskosten dan geraamd, is een risicobuffer opgenomen in de raming. We blijven deze risico's periodiek actualiseren en voorzien van beheersmaatregelen. Met de huidige inzichten en kennis worden toekomstige risico's afgedekt in de risicovoorziening.

In de post onvoorzien is rekening gehouden met onzekerheden bij de uitwerking van het ontwerp en de onvoorspelbaarheid van de markt. Dit sluit echter niet uit dat een negatieve uitslag toch een aanpassing van het plan vereist. Mocht dit zich voordoen, dan komen we uiteraard bij u terug. De totale risicoreservering ten opzichte van de totale investeringskosten bedraagt 10%. Hierdoor heeft dit project geen impact op het benodigde weerstandsvermogen.

Overige consequenties

Er zijn geen overige consequenties voorzien.

Vervolg

Als uw raad met het voorstel instemt, kan de aanbestedingsprocedure opgestart. We verwachten dat gunning van het werk rond de zomer zal plaatsvinden, waarna de aannemer in het najaar van 2025 kan starten met uitontwerpen van het werk.

Om uitvoeringsrisico's zo veel mogelijk te verkleinen worden in de eerste helft van 2026 al voorbereidende werkzaamheden verricht. De werkzaamheden aan het Emmaviaduct starten aansluitend aan de oplevering van het Hoofdstation, zomer 2026.

Lange Termijn Agenda

Dit onderwerp staat op februari 2025 op de LTA van uw raad.